

Cánh Cò - Từ Việt Nam tới Serbia, đâu cũng là nước mắt

21/11/2021

Vietnamese workers who are helping construct the first Chinese car tire factory in Europe, left, and security officers stand in front of a barrack near the northern Serbian town of Zrenjanin, 50 kilometers north of Belgrade, Serbia, Thursday, Nov. 18, 2021. (AP Photo/Darko Vojinovic)

“Công nhân Việt Nam tại nhà máy Trung Quốc ở Serbia kêu cứu” (*) Là tựa một bài báo của [hãng tin AP](#), loan tải vào ngày 20 tháng 11 mô tả chi tiết tình hình của 500 công nhân Việt Nam đang lâm vào đường cùng tại một nơi xa lạ. Họ là những công nhân xuất khẩu của Việt Nam do môi giới từ những công ty xuất khẩu lao động trong nước ký hợp đồng với Công ty sản xuất vỏ xe Shandong Linglong Tire Co. của Trung Quốc sang Serbia làm việc từ tháng 5 năm nay.

Đây là những công nhân Việt Nam đang làm việc xây dựng cho nhà máy sản xuất vỏ xe ô tô đầu tiên của Trung quốc ở châu Âu. Hiệp hội Báo chí (AP) đã đến thăm địa điểm

xây dựng ở miền bắc Serbia nơi mà khoảng 500 công nhân đang sống trong điều kiện khắc nghiệt và nơi mà Công ty sản xuất vỏ xe Shandong Linglong Tire Co thiết lập cơ sở.

Nhà báo Dusan Stojanovic đã phỏng vấn nhiều công nhân Việt Nam tại đây và những câu trả lời được nhà báo chứng kiến ngay tại nơi họ làm việc có thể làm cho bất cứ ai là người Việt Nam cũng cảm thấy uất ức và căm phẫn. Hai tiếng đồng bào chưa bao giờ có ý nghĩa như lúc này, khi mà trong nước người ta vừa tổ chức lễ tưởng niệm 23 ngàn nạn nhân Covid thì ở nước ngoài, hơn 500 công nhân đang bị hiếp đáp một cách công khai bởi một công ty Trung Quốc. Sự hiếp đáp ấy được các nhà bảo vệ môi trường Serbia cũng như những người tranh đấu cho nhân quyền lên tiếng đòi hỏi công ty Linglong phải có thái độ phù hợp với công nhân Việt Nam đang làm việc cho họ.

Anh Nguyễn Văn Trí, một trong những công nhân trong thời tiết lạnh giá với đôi dép mỏng manh, run rẩy trong hơi lạnh anh cho biết khoảng 100 công nhân đồng nghiệp của anh sống trong cùng các doanh trại vừa đình công để phản đối hoàn cảnh của họ và một số đã bị sa thải vì việc làm đó.

Nói với nhà báo Dusan Stojanovic, anh Trí cho biết “Kể từ khi chúng tôi đến nơi đây, không có gì là ổn cả, mọi thứ đều khác với các hồ sơ mà chúng tôi đã ký ở Việt Nam. Cuộc sống thì tồi tệ, thức ăn, thuốc men, nước uống... mọi thứ đều tồi tệ.”

Những công nhân khác cho nhà báo biết họ ngủ trên giường có hai tầng mà không có nệm lót. Trong khu trại không có máy sưởi cũng như nước ấm. Họ nói với AP rằng họ không nhận được sự chăm sóc y tế ngay cả khi họ có các triệu chứng giống COVID-19, các người quản lý công ty bảo họ chỉ cần tiếp tục ở lại trong phòng của họ là ổn.

Nhà hoạt động người Serbia, ông Miso Zivanov thuộc tổ chức phi chính phủ Zrenjaninska Akcija nói với Hãng tin AP tại một nhà kho mà công nhân đang sống "Chúng tôi đang chứng kiến một sự vi phạm nhân quyền nghiêm trọng khi các công nhân Việt Nam đang làm việc trong điều kiện khủng khiếp. Giấy thông hành và giấy tờ tùy thân của họ bị lấy đi bởi các người chủ Trung quốc, ông nói, họ tới nơi đây từ tháng Năm, và họ chỉ nhận được một lần tiền lương. Họ đang tìm cách trở về Việt Nam nhưng trước tiên cần lấy lại giấy tờ của họ"

Thủ tướng Serbia, bà Ana Brnabic và Tổng thống Serbia Aleksandar Vucic đều lên tiếng xoa dịu dư luận báo chí thế giới nhưng lại chỉ trích những người bảo vệ nhân quyền cũng như môi trường bằng lời lẽ châm chích rằng họ lên tiếng với chủ đích phá hoại “đối tác chiến lược” giữa hai nước Serbia và Trung Quốc. Tổng thống Aleksandar Vucic còn đi xa hơn khi tuyên bố rằng "không lẽ họ bắt chúng tôi dứt bỏ dự án 900 triệu đô la họ mới bằng lòng?"

Dĩ nhiên bài báo không nhắc tới thái độ của nhà nước Việt Nam vì đây là việc của công ty Shandong Linglong Tire Co, có trách nhiệm với công nhân của họ, thế nhưng không loại trừ khả năng AP sẽ chuyển hướng dư luận về Việt Nam khi mà mọi chứng cứ đều chỉ rõ rằng những công ty môi giới đã gián tiếp giúp công ty Trung quốc ngược đãi công nhân Việt Nam.

Chính phủ Việt Nam cho tới nay vẫn chưa lên tiếng trước vụ việc và 500 người công nhân ấy vẫn không biết rằng họ có quyền được đại sứ Việt Nam tại Balkan lên tiếng bảo vệ và lập thủ tục đưa họ về nước, bất kể giấy tờ của họ có bị cầm cố bởi những kẻ lừa đảo nói tiếng Trung Hoa.

Nhưng dư luận trong và ngoài nước lâu nay đã thừa biết thái độ của các đại sứ quán nước ngoài đối với người dân của mình như thế nào rồi. Từ Hàn quốc, Đài Loan, Malaysia cho tới Nhật Bản hay xa hơn là các nước EU, đại sứ quán là cơ quan chỉ có nhiệm vụ duy nhất đối với kiều bào là cấp và đóng dấu hộ chiếu, mọi việc khác, xin lỗi, không phải nhiệm vụ của chúng tôi...

Làm công dân Việt Nam thật không phải dễ, trong nước thì đói nghèo, ra khỏi nơi chôn nhau cắt rốn kiếm miếng ăn thì lại bị bọn đầu nậu, cặp rảnh không tiếc tay ngược đãi.